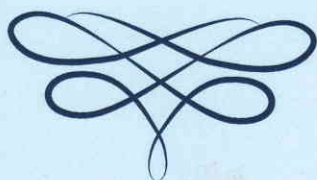

БАХТИЁР АБДУШУКУРОВ

**ТУРКИЙ МАНБАЛАР
ЛЕКСИКАСИ**

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ
ЎЗБЕК ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ УНИВЕРСИТЕТИ**

БАХТИЁР АБДУШУКУРОВ

ТУРКИЙ МАНБАЛАР ЛЕКСИКАСИ
(“Қисаси Рабғузий” асари мисолида)

МОНОГРАФИЯ

**“BOOKMANY PRINT”
ТОШКЕНТ – 2022**

УЎК: 811.512.1'373

КБК: 81.2-3

A 15

ISBN 978-9943-8776-0-3

Абдушукуров, Бахтиёр

Туркий манбалар лексикаси (“Қисаси Рабғузий” асари мисолида) [Матн]: монография / Б. Абдушукуров. – Тошкент: Bookmany print, 2022. – 200 б.

Ушбу монографияда ўзбек тилининг тарихий лексикасида, работўғузлик қози Носируддин Бурҳонуддин Рабғузийнинг “Қисаси Рабғузий” асарида ифодаланган сўзлар статистик, семантик, тархий-этимологик ва лексик-семантик жиҳатдан таҳлил қилинган. Айни пайтда, мазкур асарда қўлланишда бўлган лексик бирликлар қадимги туркий тил, эски ўзбек тили манбалари, ўзбек тили шевалари ва ҳозирги ўзбек адабий тили лексикасига қиёсланган.

Масъул муҳаррир:

Ҳамидулла Дадабоев – филология фанлари доктори, профессор

Тақризчилар:

Қосимжон Содиқов – филология фанлари доктори, профессор

Мардон Раҳматов – филология фанлари номзоди, доцент

Монография Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети кенгашининг 2022 йил 5 ноябрдаги 3-сонли йиғилишида нашрга тавсия этилган.

© Абдушукуров Б.

© “Bookmany print” нашриёти, 2022.

Қадимги
этувчи соҳа
кўндаланг
хусусиятлар
Шу бонс, бу
халқаро мий
алоқалари, ў
билан боғли
молик.

Ўзбек
«Қисаси Ра
ижтимоий-с
мансий, ка
қўлланилган
хаёти, турм
ҳақида маъл
қадимий ҳо
ўйнайди. Чу
мувофиқ та
ўзаро алоқа
ёдгорлик лу
бу қатлам ту
ўзлашма ка
ясашда, қол
донр лексик
тилида, айни
Шундай жа
нафақат ўзб
шунингдек,
ғоят муҳимд

Турколю
хусусиятлар
қатор жидди
тил тарихи
сўз бойли
С.Муталлиб

МУНДАРИЖА

Кириш.....	3
I боб. «Қисаси Рабғузий» асари луғат таркиби ва унинг статистик таҳлили.....	9
1. 1. Мустақил сўзлар таркиби ва уларнинг статистикаси.....	15
1.1.1. От туркумидаги сўзлар ҳамда уларнинг статистикаси.....	16
1.1. 2. Сифатларнинг турлари ва уларнинг статистикаси.....	17
1.1.3. Сонларнинг турлари ва уларнинг статистикаси.....	19
1.1.4. Олмошларнинг турлари ва уларнинг статистикаси.....	21
1.1.5. Феълларнинг маъно турлари ва уларнинг статистикаси.....	22
1.1. 6. Равишларнинг турлари ва уларнинг статистикаси.....	26
1.2. Ёрдамчи сўзларнинг турлари ва уларнинг статистикаси.....	27
1.2.1. Қўмакчиларнинг турлари.....	28
1.2.2. Боғловчиларнинг турлари.....	29
1.2.3. Юкламалар.....	29
1.3. Модал сўзлар.....	30
1.4. Ундовлар.....	30
II боб. «Қисаси Рабғузий» асари луғат таркибининг мавзуй гуруҳлари.....	32
III боб. «Қисаси Рабғузий» асари луғат таркибининг генеалогик таҳлили.....	51
3.1. Ўз қатлам.....	52
3.1.1. Туб туркий сўзлар.....	53
3.1.2. Туб туркий сўзлардан ясалган лексемалар.....	57
3.1.3. Ўзлашмалардан туркий қўшимчалар қўшиш йўли билан ясалган сўзлар.....	66
3.2. Ўзлашма қатлам.....	70
3.2.1. Санскритча ўзлашмалар.....	72
3.2.2. Суғдча ўзлашмалар.....	73
3.2.3. Хитойча ўзлашмалар.....	77
3.2.4. Юнонча ўзлашмалар.....	79
3.2.5. Арабча ўзлашмалар.....	82
3.2.6. Қадимги яхудийча сўзлар.....	95
3.2.7. Форсий ўзлашмалар.....	95
IV боб. «Қисаси Рабғузий» асари луғат таркибининг семантик хусусиятлари.....	107
4.1. Полисемия.....	109
4.2. Омонимия.....	166
4.3. Синонимия.....	170

4.4. Антонимия.....	177
Хулоса.....	185
Манбалар.....	191
Фойдаланилган адабиётлар.....	193

Бахтиёр Абдушукуров

ТУРКИЙ МАНБАЛАР ЛЕКСИКАСИ
(“Қисаси Рабғузий” асари мисолида)

Монография

“Bookmany print” нашриёти

Нашриёт тасдиқнома рақами № 022246. 28.02.2022 й.

Босишга рухсат этилди: 16.11.2022.

“Times New Roman” гарнитураси. Қоғоз бичими: 60x84 ¹/₁₆

Нашриёт босма табағи 11,4. Шартли босма табоқ 11,7.

Адади 100 нусха. Офсет усулида босилди.

Тошкент шаҳри, Учтепа тумани, 22-мавзе, 17-б уй.

“BOOKMANY PRINT” МЧЖ босмахонасида чоп этилди.

Тошкент шаҳри, Учтепа тумани, 22-мавзе, 17-б уй.